

V Mariboru, 13. septembra 2024

*Spoštovane članice, spoštovani člani
Zdrúženja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991,
pozdravljeni!*

Dne 23. marca letos se je na Brdu pri Lukovici odvil redni letni Zbor članov Zdrúženja 91. En od sklepov zbora je bil, da se v skladu s 14. in 16. členom Temeljnega akta Zdrúženja pozove člane, pozove člane, ki še niso poravnali letne članarine do sklica zbora, da to uredijo pred pošiljanjem opozoril pred izključitvijo.

V preteklih letih »neplačnikov« nismo pozivali k ureditvi članskih obveznosti, naslednje leto smo poslali nov plačilni nalog. In tako iz leta v leto. Razmere pa se v družbi s časom spreminjajo in z njimi tudi mi. Mnogi med nami smo pozabili na namen in cilje ustanovitve Zdrúženja vojnih invalidov 91 leta 2007. Zato dovolite, da zapišem nekaj vrstic o tem, da se v spominu vrnemo v tiste dni. Da pa bi bila situacija lažje razumljiva, naj zapišem na tem mestu nekaj statističnih podatkov s konca leta 2023.

V Republiki Sloveniji je bilo na dan 31. 12. 2023 na podlagi Zakona o vojnih invalidih (Zvojl) iz leta 1995 registriranih 1325 oseb. Od tega vojnih invalidov iz obdobja 1941-45 – 113 oseb, mirnodobnih vojaških invalidov iz obdobja 1945-91 – 660 oseb, civilnih invalidov vojn – 454 oseb in vojnih invalidov iz obdobja agresije na Republiko Slovenijo leta 1991 – 98 oseb.

Da bi Republika Slovenija zagotovila višjo raven zaščite vojnih invalidov, pripadnikov Teritorialne obrambe RS in Milice MNZ, torej pripadnikov oboroženih sil Republike Slovenije in žrtev vojnega nasilja iz obdobja 1991, je sprejela leta 1997 Zakon o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991 (ZPPZV91).

Osnutek Zakona o vojnih invalidih, ki je bil sprejet leta 1995, je bil podlaga za ustanovitev najprej območnih društev vojnih invalidov, konec leta 1994 pa tudi Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, v nadaljevanju ZDVIS. Vojni invalidi iz obdobja osamosvojitvene vojne smo bili med ustanovnimi člani društev in zveze.

Tekom let so se tako pri delovanju društev kot ZDVIS kazale težave kako zagotoviti posebne pravice po ZPPVS91, še posebej na področju izvajanja in sodelovanja pri protokolarnih dogodkih. Manj na področju izvajanja socialnih programov. Da bi se nesoglasja v okviru ZDVIS presegla, je Izvršni odbor ZDVIS leta 2006 sprejel sklep o ustanovitvi samostojnega združenja vojnih invalidov iz obdobja osamosvojitvene vojne, ki bo po registraciji vključeno v ZDVIS kot polnopravno društvo. Po ustanovitvi leta 2007 je bilo združenje komaj konec leta 2010 registrirano kot invalidska organizacija vojnih invalidov na državni ravni in je kot tako pridobilo status za vložitev vloge za sprejem v ZDVIS. V teh letih je bilo Zdrúženje 91 financirano izključno iz ZDVIS.

Po zavrnitvi sprejema v ZDVIS leta 2011 je ostalo združenje brez vsakršnih sredstev. Leta 2012 je bilo Zdrúženje 91 sprejeto v okviru financiranja s strani Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Slovenije (v nad. FIHO) v zelo skromnem obsegu. V okviru FIHO združenju prav zaradi ovir iz »matične« zveze dolgo vrsto let ni bilo omogočeno izvajanje niti minimalnega obsega socialnih programov in delovanja, kar se je še posebej odražalo pri vključevanju v dogodke, ki so bili v domeni državnega in lokalnih protokolov.

S preoblikovanjem združenja v Zdrúženje vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 in sprejemom sprememb Temeljnega akta leta 2017 ter pridobitvi statusa veteranske organizacije konec leta 2018, se je Zdrúženje 91 dokončno afirmiralo kot predstavnik in zagovornik vseh ranljivih skupin iz obdobja osamosvojitvene vojne. Po večletnih prizadevanjih smo lahko v združenju zagotovili sredstva za izvajanje vrste socialnih in zdravstvenih programov, integracije ter športa in rekreacije. Po več kot tridesetih letih je Zdrúženje 91 doseglo sprejem novel zakonov, ki so zagotovili izplačilo dostojnih odškodnin 37 svojcem padlih in drugih žrtev osamosvojitvene vojne.

Čaka nas še nekaj dela na ureditvi socialne varnosti za vojne invalide, ki počasi vstopamo v obdobje visoke starosti, kar nam v času sprejemanja zakona o dolgotrajni oskrbi ni uspelo zagotoviti. Kljub temu smo z doseženim zadovoljni.

Se ve, da ne moremo biti zadovoljni z vsem. Veliko težav pri ne samo našem delovanju povzroča veljavna zakonodaja, saj postavlja velike ovire pred osnovne komunikacije. K temu prispeva še visoka stopnja neodzivnosti, vse bolj občutna težava pa je tudi računalniška in funkcionalna nepismenost. Ne vem, kateri izraz bi uporabil, da bi najbolje opisal tudi razočaranje nad dejstvom, da je velika večina prejemnikov odškodnin iz skupine žrtev vojnega nasilja po prejemu te spoznala, da nima več smisla plačevati članarine Združenju 91, kaj šele prispevati k afirmiranosti Združenja 91. Težko je razumeti tudi posameznike iz vrst vojnih invalidov, ki vidijo v združenju le pravice, ne pa tudi kakšne dolžnosti. Te dileme lahko tudi razujem. Razlagam si jih na način, da se vsak po svoje, po nekem instinktu želi zavarovati pred tem ozračjem politične zmedenosti in nestrpnosti.

Spoštovane članice in spoštovani člani Združenja 91, naj povzamem!

Združenje vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 s svojo apolitično držo in zavzetim prizadevanjem za obrambo pravic vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja aktivno prispeva k obrambi pravic ter oblikovanju okolij, ki prispevajo k nadaljnji skrbi za varovanje obstoječih in pridobitev novih. To uresničuje z aktivno vlogo njegovih predstavnikov v najvišjih organih na invalidskem področju v Republiki Sloveniji, zanemarljivo na veteranskem.

Namenska sredstva, ki so podlaga za prej opisane programe, ki se izvajajo v okviru delovanja Združenja 91, so namenjena izključno ranljivim skupinam po zakonodaji, ki ureja področje vojnih invalidov, vojnih veteranov in žrtev vojne iz obdobja leta 1991.

Da bi programi, ki so oblikovani po najvišjih standardih dosegali čim boljše rezultate in bili v zadovoljstvo in pomoč kar najširšemu krogu in ne nazadnje tudi ustvarjalcem, ki nesebično prispevajo k razvoju in delovanju združenja, je pomemben dejavnik tudi aktivna vloga članic in članov. Od 98 vojnih invalidov in 37 oseb žrtev vojnega nasilja je odvisno kako uspešno bo naše Združenje 91 tudi v prihodnje. Zdi se, da ga bomo vse bolj potrebovali za zaščito naših najosnovnejših pravic. Mogoče tudi za zagotavljanje socialne varnosti posameznikov. Če se ne bomo zavedali pomena naše organiziranosti, bomo počasi drug za drugim pristali tudi s statusom mirnodobnih vojnih invalidov, kar se v posameznih (upravnih) okoljih na žalost že dogaja in je mogoče posledica kakšne (tihe) želje po »poenotenju« za lažje razumevanje. Namesto vojni, bomo postali vsi vojaški invalidi.

Naj pripišem še podatke za morebitno zapozneno plačilo ali plačilo članarine novega člana:

IBAN: SI56 6100 0002 5243 239.
Naslov: Združenje 91, Kardeljeva cesta 60, 2000 Maribor.
Namen: Članarina 2024,
Vrednost: 14,00 EUR.

Spoštovane članice in člani Združenja 91, s tem dopisom vodstvo združenja izpolnjuje sklep Zbora članov in nikakor ne predstavlja bitje plati zvona zaradi kakršne koli bojazni za obstoj združenja. Nasprotno. Prej je pisanje potrebno sprejeti kot povabilo k večjemu vključevanju članov v socialne in zdravstvene programe. Z novim pristopom do tega vprašanja ali morebitnimi sprejemi izstopnih izjav iz združenja kot odgovor na to pismo, bomo lahko ustrezno uredili tudi način pošiljanja plačilnih nalogov za plačilo letne članarine oziroma članske evidence.

Lepo pozdravljam!

Predsednik
Združenja vojnih invalidov
in svojcev padlih 1991:
Drago KOPRČINA